

Gittin Sources 13

רמב"ם הלכות גירושין פרק ה הלכה יח

כתב גט ונתנו ביד עבדו וכתב לה שטר מתנה עליו, כיון שזכת בעבד זכת בגט ונתגרשה אם היה כפות, ואם אינו כפות ונעור קנת העבד ואינה מגורשת עד שיגיע הגט לידה, וכן אם נתן הגט בחצרו ומכר לה החצר או נתנה לה כיון שקנת החצר בשטר או בכסף או ד בחזקה נתגרשה.

מגיד משנה הלכות גירושין פרק ה הלכה יח

[יח] כתב הגט ונתנו וכו'. מימרא בהמביא תניין הזכרתיה בסמוך וכתבתי חלוק הפירושים שיש עליה. ומ"ש רבינו ואם אינו כפות ונעור וכו' הוא מפני שאם היה ישן אף על גב דאינו כפות ה"ז גט פסול לפי שיטתו ז"ל. ומ"ש עד שיגיע גט לידה נראה שהוא סבור שאם נטלתו היא מן העבד נתגרשה. והרשב"א ז"ל נסתפק בזה אם צריך שיטלנו הבעל ויחזור ויתנו לה אבל אם נטלתו היא דילמא הוה ליה כטלי גיטך מעל גבי קרקע: וכן אם נתן הגט וכו'. מימרא שם:

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף יא עמוד ב

מתני'. האומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי, אם רצה לחזור בשניהן - יחזור, דברי ר"מ; וחכ"א: בגיטי נשים אבל לא בשחרורי עבדים, לפי שזכין לאדם שלא בפניו, ואין חבין לו אלא בפניו, שאם ירצה שלא לזון את עבדו - רשאי, ושלא לזון את אשתו - אינו רשאי; אמר להם: והרי הוא פוסל את עבדו מן התרומה כשם שהוא פוסל את אשתו! אמרו לו: מפני שהוא קניינו.

גמ'. יתיב רב הונא ורב יצחק בר יוסף קמיה דר' ירמיה, ויתיב ר' ירמיה וקא מנמנמ, ויתיב רב הונא וקאמר: ש"מ מדרבנן, התופס לבעל חוב - קנה. א"ל רב יצחק בר יוסף: ואפי' במקום שחב לאחרים? א"ל: אין. אדהכי איתער בהו ר' ירמיה, אמר להו: דרדקי! הכי א"ר יוחנן: התופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים - לא קנה; וא"ת, משנתינו! כל האומר תנו כאומר זכו דמי.

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף יד עמוד א

איתמר: הולך מנה לפלוני שאני חייב לו, אמר רב: חייב באחריותו, ואם בא לחזור - אינו חוזר; ושמואל אמר: מתוך שחייב באחריותו, אם בא לחזור - חוזר. לימא בהא קמיפלגי, דמר סבר: הולך כזכי דמי, ומר סבר: הולך לאו כזכי דמי! לא, דכ"ע הולך כזכי דמי, והכא בהא קמיפלגי, מ"ס: לא אמרינן מיגו, ומ"ס: אמרינן מיגו. תניא כוותיה דרב: הולך מנה לפלוני שאני חייב לו תן מנה לפלוני שאני חייב לו, הולך מנה לפלוני פקדון שיש לו בידי, תן מנה לפלוני פקדון שיש לו בידי - חייב באחריותו, ואם בא לחזור - אינו חוזר. פקדון, לימא ליה: אין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר! א"ר זירא: כשהוחזק כפרן.

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף יד עמוד ב

הולך מנה לפלוני, והלך ובקשו ולא מצאו - תני חדא: יחזרו למשלח, ותניא אידך: ליורשי מי שנשתלחו לו. לימא בהא קמיפלגי, דמר סבר: הולך כזכי ומ"ס: הולך לאו כזכי! אמר ר' אבא בר ממל: דכ"ע הולך לאו כזכי, ולא קשיא: הא בבריא, הא בשכיב מרע. רב זביד אמר: הא והא בשכיב מרע, הא דאיתיה למקבל בשעת מתן מעות, הא דליתיה למקבל בשעת מתן מעות. רב פפא אמר: הא והא בברי', הא דמית מקבל בחיי נותן, הא דמית נותן בחיי מקבל. לימא, הולך כזכי תנאי היא; דתניא: הולך מנה לפלוני, והלך ובקשו ולא מצאו - יחזרו למשלח, מת משלח - ר' נתן ור' יעקב אמרו: יחזרו ליורשי משלח, ויש אומרים: ליורשי מי שנשתלחו לו, ר' יהודה הנשיא אמר משום ר' יעקב שאמר משום ר"מ: מצוה לקיים דברי המת, וחכ"א: יחלוקו, וכאן אמרו: כל מה שירצה שליח יעשה, א"ר שמעון הנשיא: על ידי היה מעשה, ואמרו: יחזרו ליורשי משלח; מאי לאו בהא קמיפלגי, דת"ק סבר: הולך לאו כזכי; ור' נתן ור' יעקב נמי הולך לאו כזכי, ואף על גב דמית, לא אמרינן מצוה לקיים דברי המת; ויש אומרים: הולך כזכי; ר' יהודה הנשיא אמר משום ר' יעקב שאמר משום ר' מאיר: הולך לאו כזכי, מיהו היכא דמית, אמרינן מצוה לקיים דברי המת; וחכמים אומרים: יחלוקו, מספקא להו; וכאן אמרו: שודא עדיף; ורבי שמעון הנשיא, מעשה אתא לאשמועי! לא, בבריא דכולי עלמא לא פליגי, והכא במאי עסקינן - בשכיב מרע, ובפולוגתא דר' אלעזר ורבנן קמיפלגי; דתנן: המחלק נכסיו על פיו, ר' אלעזר אומר: אחד בריא אחד מסוכן, נכסים שיש להן אחריות - נקנין בכסף ובשטר ובחזקה, ושאין להן אחריות - אין נקנין אלא במשיכה; וחכמים אומרים: אלו ואלו נקנין באמירה, אמרו לו: מעשה באמן של בני רוכל שהיתה חולה, ואמרה תינתן

כבינתי לבתי והיא בשנים עשר מנה, ומתה, וקיימו חכמים את דבריה! אמר להם: בני רוכל תקברם אמם; ת"ק - כר"א, ור' נתן ור' יעקב - נמי כר"א, אף על גב דמית, לא אמרינן מצוה לקיים דברי המת, ויש אומרים - כרבנן, ור' יהודה הנשיא שאמר משום ר"מ - כר"א, מיהו היכא דמית, אמרינן מצוה לקיים דברי המת, וחכמים אומרי' יחלוקו - מספקא להו, וכאן אמרו - שודא עדיף, ור"ש הנשיא - מעשה אתא לאשמועינן. אבעיא להו: ר"ש הנשיא, נשיא הוא או משמיה דנשיא קאמר? ת"ש, דאמר רב יוסף: הלכה כר"ש הנשיא. ועדיין תיבעי לך, נשיא הוא, או דקאמר משמיה דנשיא? תיקו. גופא, אמר רב יוסף: הלכה כר"ש הנשיא. והא קיי"ל: דברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמו! רב יוסף מוקי לה בבריאי. והא ליורשי משלח קאמר, וקיי"ל: מצוה לקיים דברי המת! תני: יחזרו למשלח. הדרן עלך המביא קמא.

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף לב עמוד ב

אמר אביי, נקטינן: שליח מתנה הרי הוא כשליח הגט; נפקא מינה? להולך לאו כזכי דמי.

תוספות הרא"ש מסכת גיטין דף סג עמוד א

רבי אומר בכלום אם רצה לחזור לא יחזור. דהולך כזכי, והא דס"ל לר' יהודה הנשיא בסוף פ"ק הולך לאו כזכי גבי הולך מנה לפלוני ור' יהודה הנשיא הוא רבי, שאני הכא כיון דאמר לו שליח אשתך אמרה התקבל לי גיטי סתמא דמילתא אדעתא דהכי יהיב לה, וקשה לי דלעיל דבעי למידק ממתני' ש"מ הולך כזכי משמע דקאי אדלעיל דפליגי במתנה אי הולך כזכי דילמא שאני הכא דקאמר שליח אשתך אמרה התקבל לי, י"ל דלעיל מיירי דלא אמר השליח אשתך אמרה התקבל אלא הבעל ידע שעשאתו אשתו שליח לקבלה, ומיהו קשה לקמן דאמר לא בהולך ורבי אלמא מיירי שאמר השליח אשתך אמרה התקבל, רבינו מאיר פי' דפריך לעיל ש"מ הולך כזכי דמי ותקשי לרב דמספקא ליה לקמן בכה"ג ואמר נעשה שלוחו ושלוחה ואמאי תפשוט מהכא.

רי"ף מסכת גיטין דף כח עמוד ב

ת"ר התקבל לי גיטי ואשתו אמרה התקבל לי גיטי והוא אומר הולך ותן לה זכה לה והתקבל לה רצה להחזיר לא יחזיר ר' נתן אומר הולך ותן לה רצה להחזיר יחזיר זכה לה והתקבל לה רצה להחזיר לא יחזיר רבי אומר בכלול רצה להחזיר לא יחזיר אבל אם אמר אי אפשי שתקבל לה אלא הולך ותן לה רצה להחזיר יחזיר. [דף ס"ג ע"ב] איתמר התקבל לי גיטי ואשתו אמרה התקבל לי גיטי והוא אומר הולך ותן לה אמר רבי אבא בר רב הונא אמר רב (מנשה) נעשה שלוחו ושלוחה ואם מת ולא הגיע הגט לידה חולצת ולא מתיבמת אלמא מספקא ליה אי הלכה כרבי נתן או כרבי אבא אמר ליה הילך בין לרבי בין לרבי נתן כזכה דמי והלכה כר' נתן דאמר הולך לאו כזכה דגרסינן בפרק השולח [דף ל"ב ע"ב] אמר אביי נקטינן שליח מתנה כשליח הגט למאי נפקא מינה להולך לאו כזכה דמי: אמר רב אין האשה עושה שליח לקבל גיטה מיד שלוחו של בעלה ור' חנינא אמר אשה² עושה שליח לקבל לה גיטה מיד שלוחו של בעלה מאי טעמיה דרב איבעית אימא משום בזיון דבעל

השגות הראב"ד על הרי"ף מסכת גיטין דף כח עמוד ב

והרב ז"ל כתב זו המימרא אלמא הכי הלכתא. ואיכא דקשיא ליה הא דאמרי' פ' השולח אמר אביי נקטינן שליח מתנה הרי כשליח הגט למאי נפקא מינה להולך לאו כזכי. אלמא פשיטא לן דהולך לאו כזכי בגט. ואיכא למימר דבלא אמרה ליה התקבל הוא דפשיטא לן דלאו כזכי הוא וכי מספקא לן היכא דאמרה לה איהי התקבל ואמר ליה איהו הולך ותן לה. א"נ אף על גב דאמרה ליה איהי התקבל אמר אביי דהולך לאו כזכי דכיון דמספקא לן מלתא אוקי ממונא בחזקת מאריה והדרה מתנתה למרה קמא. ודוקא דהדר ביה אבל אי לא הדר ביה השליח עושה שליחותיה ואי מיית משלח יורשים לא מצו הדר ביה דקי"ל מצוה לקיים דברי המת. והכי איתא בפרק קמא:

ר"ן (על הרי"ף) מסכת גיטין דף כח עמוד א

האומר התקבל גט זה לאשתי וכו'. רצה לחזור הבעל יחזור. דגט חוב היא לה ואין חבין לאדם אלא מדעתו לעשות לו שליח לחובתו ומיהו כי מטי גיטא לידה מיגרשא ואף על גב דבעל לאו בר שויא שליח לקבלה הוא אפ"ה אמרינן דאדם יודע שאינו יכול לעשות שליח לקבלה וגמר ונתן לשם הולכה והתקבל והולך קאמר והכי איתא בגמ' וגרסינן בירושלמי בכל אתר אתמר התקבל כזכה הכא אתמר הכי [התקבל כהולך] שניא היא דאין חבין לאדם שלא בפניו. כלומר וכיון דחוב הוא לאשה אפ"ה א"ל בפירוש זכה בשבילה אם רצה לחזור יחזור הגע עצמך שהיתה צווחת להתגרש אני אומר שמא חזרה בה. ומיהו במזכה גט לאשתו במקום יבם ובמקום קטטה איבעיא לן בפרק האשה שלום (דף קיח ב) ולא איפשיטא הילכך חולצת ולא מתיבמת:

האשה שאמרה התקבל לי גיטי רצה לחזור לא יחזור. דכיון דאיהי שויתיה שליח הרי הוא כידה ונתגרשה מי בקבלתו של זה ומיהו דוקא בשא"ל הבעל התקבל גט זה לאשתי או בא"ל הילך דמפרש בגמ' דבהכי סגי דמשמע הילך [כמו שאמרה] אבל א"ל הולך גט זה לאשתי רצה לחזור יחזור לפי דעת הרי"ף ז"ל שהוא פוסק דהולך לאו כזכה ויתבאר בגמ' בס"ד:

לפיכך אם אמר הבעל וכו'. פרש"י ז"ל וכיון דאמרן אין יכול לחזור אין לו תקנה לחזור אא"כ א"ל הבעל לזה שעשאתו היא שליח לקבלה אי אפשר שתקבל לה להיות כידה אלא שתהא שליח שלי להוליכו לידה ובכה"ג אם רצה לחזור כל זמן שלא הגיע גט לידה יחזור שאינה מתגרשת אלא מדעת המגרש והכי קאמר שלא יהא גט עד שיגיע לידה כך פרש"י ז"ל ואין הלשון נח בכך. לפיכך נ"ל דהכי פירושה דסד"א דכי תנן בהאומר התקבל רצה לחזור יחזור היינו משום דכיון דאיתתא לא ניחא לה לאו כל כמיניה לזכות לה גיטא ע"י אחר דחוב הוא לה אבל כשעשאתו היא שליח לקבלה סד"א שאע"פ שאמר הבעל לשליח שאין רצונו שיקבלנו מחמת שליחות אלא שיזכה מיד מחמת הבעל דלסגי ונימא דאם רצה לחזור לא יחזור קמ"ל שאם אמר הבעל אי אפשר שתקבלנו לה כלומר בשליחותה אלא הריני מזכהו לה על ידך והולך ותן לה למ"ד הולך כזכה א"נ דא"ל הילך דלכ"ע הוי כזכה דכמו שאמרה משמע דהכי מוקמינן לה בגמ' אפ"ה אם רצה לחזור יחזור אף על גב דגליא דעתה דניחא לה משום דכי תנן ברישא דהאומר התקבל אם רצה לחזור יחזור היינו אפילו היכא דגליא דעתה וכתעמא דאמרינן בירושלמי הגע עצמך שהיתה צווחת להתגרש אני אומר שמא חזרה בה: אף האומרת טול לי גיטי. לשון קבלה הוא:

חדושי הרמב"ן מסכת גיטין דף סג עמוד ב

הא דאמרינן התם ספק ממונא לקולא וכו'. קשיא לי מי דמי דילמא הולך בגיטין לאו כזכי הוא ובפקדון כזכי, כדאשכחן נמי ביה פלוגתא בין מתנה לפקדון דבמתנה לאו כזכי הוא בודאי כדאמרי' בפ"ק הלכה כר"ש הנשיא ולא מספקא לן כלל, וה"נ משמע בההיא דריש פרק השולח (ל"ב ב'), ובפקדון קי"ל כרב דתניא כוותיה, ואיכא למימר דסבירא להו בגמ' דגט נמי כיון שעשאתו האשה שליח לקבלה וזה נותן לו סתם דמי לפקדון, אבל מתנה שהוא עושה שליח מעצמו אין רצונו ליתן אלא במתן ונמלך וחוזר ונמלך ולפיכך הן שקולין להקשות מפקדון, ויש עוד לומר דכיון דפלוגתא היא ואיכא תנאי טובא דסברי הולך כזכי בכל מקום ואפילו במתנה בשלהי פ"ק, ולא שמעינן ליה לרב בהדיא דמשוי בהו חלוק תפיס גמרא דעתא דאמר כזכה כולהו ומתרץ לה לדרב לרווחא דמילתא אפילו לההיא סברא, ומיהו אנן כמסקנא דבתראי קי"ל ולא מספקא לן מידי בגט אלא קי"ל דהולך לאו כזכה כאביי דהוא בתרא דאמר התם בפ' השולח נקטינן שליח מתנה כשליח הגט כלומר שליח מתנה הוא שדומה לשליח הגט לענין דהולך לאו כזכה ואפילו עשאתו האשה שליח כדפרשינן התם, ומינה דשליח הגט לשליח מתנה דמי ולא לשליח פקדון לאפוקי מהך סוגיא, וכיון דקי"ל כר' נתן בהולך בתן נמי כוותיה קי"ל דודאי ר' נתן בתן נמי פליג והולך ותן לה קאמר והכי מתניא בתוספתא ובירושלמי, ואף על גב דאיתמר בפ"ק כל האומר תנו כאומר זכו דמי ה"מ בשחרורי עבדים דמילתא דזכותא הוא ולא עביד דאמר הכי אלא לאחר גמר דעתו, ופעמים שנותן דמי עצמו ויוצא והו"ל כחוב, אבל תנו דחובה כגון גיטי נשים אינו כאומר זכו ואף על פי שעשאתו שליח וה"ה לשליח מתנה כטעמא דפרישית דהולך ותן שוים נינהו, זהו דעת רבינו ז"ל בדברים הללו, ודעת תלמידו הרב ר' משה ז"ל בתן והולך דשוין בגיטי נשים.

ודעת אחרת דהלכתא כרב דאמר חולצת, וגבי פקדון ספק ממונא לקולא ולא מפקינן מיניה דשליח, וגבי מתנה ממונא בחזקת נותן הוא ומפקינן מיניה והיינו דר"ש הנשיא ורב יוסף ודאביי, לא דאיך לי דא"כ הולך בכל מקום ספק הוא, ודינו שוה בממון לאוקומי ממונא בחזקת מאריה וכן בגיטין להעמיד אשה בחזקת איסורא, ולא הוה ליה למימר שליח מתנה כשליח הגט ולא למימר הולך לאו כזכה, ועוד דכיון דממונא ביד שליח אי ספק הוא אדרבא יחלוקו או שודא הוה כתנאי דהתם ולא פליג ר"ש הנשיא בהא, ועוד דהא בהולך מנה לפלוני שאני חייב לו מסקינן בלא פלוגתא תניא כוותיה דרב ולא מייתי עלה אידך ברייתא דפליגי בה כמה תנאי ואמרי' בה דכו"ע הולך לאו כזכה, ולישנא דבריתות הכי הוא הכא קתני שאני חייב לו והכא הולך מנה לפלוני סתם, ועוד ר' יהודה הנשיא היינו רבי והתם קאמר הולך לאו כזכה והכא בגט קאמר הולך כזכה, ועוד מצינו בתוספתא מפורש בהך דתניא כוותיה דרב האומר תן לו מנה לפלוני שאני חייב לו תן מנה לפלוני פקדון שיש לו בידי הולך מנה זה לפלוני שאני חייב לו וכו' אם רצה לחזור לא יחזור וחייב באחריות עד שיקבל את שלו, הולך מנה לפלוני תן מנה זה לפלוני אם רצה לחזור ומצאו שמת יחזיר לנותן אם מת יחזיר ליורשיו התקבל שטר מתנה זו לפלוני זכה במנה זה לפלוני התקבל שטר מתנה זה לפלוני זכה בשטר מתנה זו לפלוני אם רצה לחזור לא יחזור, ע"כ מפורש בתוספתא, וכן בירושלמי תני לה הכי וקאמרי' התם א"ר אילא המעשר כחוב כלומר שאם אמר הולך מעשר לפלוני בן לוי זכה לו ושמעינן מינה בהדיא דמתנה דינה לחוד ופקדון דינה לחוד הילכך נקטינן דרב בפקדון ודאביי ורב יוסף במתנה ואינהו גופיהו כרב ס"ל בפקדון כדאמרינן שליח מתנה כשליח הגט וכדפרישית.

חדושי הרשב"א מסכת גיטין דף סג עמוד א

ידוקא דאמר הילך כמו שאמרה אבל אמר לו הבעל הולך או התקבל ולא אמר כמו שאמרה ממי גיטא לידה מיגרשא דשליח הולכה שוויה, ואיהו נמי כשפשט ידו וקבלו על דעת מה שאמר לו הבעל קבלו, והתקבל דאמר לו הבעל התקבל והולך קאמר, זו דעת הרב בעל העטור ז"ל, ונ"ל שהזקיקו לרבינו ז"ל לומר כן מפני שאמרו אי קבלה אהולכה ממי גיטא לידה לאלתר ליהוי גיטא ודחינן הכי השתא התם קאמר ליה הילך כמה שאמרה הכא מי קאמר ליה התקבל כמו שאמרה התקבל לחודיה קאמר והתקבל והולך קאמר, דאלמא כל שלא אמר כמו שאמרה עכשיו הוא שעושה אותו הבעל שלוחו והכא נמי כיון דלא אמר כמו שאמרה שלוחו הוא דמשוי ליה עכשיו ואף השליח על דעת להיותו שליח הבעל הוא שמקבלו, וליתא משום דקשיא לי דא"כ כי אקשינן עליה דרב נחמן הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי התקבל לי גיטי ואשתך אמרה הבא לי גיטי והוא אומר הולך ותן לה זכה לה והתקבל לה רצה להחזיר יחזיר משהגיע גט לידה מגורשת מאי לאו קבלה אקבלה ומשנינן לא הולכה אקבלה אהולכה אמאי לא משנינן שאני התם דלא קאמר כמו שאמרה, אלא ודאי בין הכי ובין הכי הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי אף משהגיע גט לידה אינה מגורשת, והא דאמר' הכי השתא התם קאמר לי' הולך כמו שאמרה הכא מי קאמר לי' כמו שאמרה התקבל לחודיה קאמר, לא משנינן אלא בהתקבל לי גיטי ואשתך אמרה הבא לי גיטי וא"ל בעל התקבל דכיון דלא א"ל כמו שאמרה ודאי אמאי דקאמר ליה שליח הבא לי קא מהדר ליה איהו נמי התקבל, וכולי עלמא ידעי דאיהו נמי לא מצי לשווייה שליח קבלה הילכך על כרחין התקבל והולך קאמר לי', והילכך עד שיגיע גט לידה אינה מגורשת ומשהגיע גט לידה מגורשת דשליח נמי מידע ידע דהתקבל והולך קאמר לי' ונעשה עכשיו שלוחיה דבעל, אבל בהבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי וא"ל התקבל אף על גב דלא אמר כמו שאמרה דילמא טעי וסמיך אדבורי' דידיה, דהא דדחינן דלאו אדיבוריה דידיה קא סמיך לא דחינן אלא דלא שמעינן לה מדרב נחמן, ואי נמי שליח עקר ליה לשליחותיה לגמרי כרב אשי כי קאמר ליה בעל התקבל כמו שהטעהו הוא בעצמו סבור הוא שליח דעל דבורו הוא סומך ועל דעת כן הוא מקבלו, כנ"ל.

הולך ותן לה זכי לה והתקבל לה רצה להחזיר לא יחזיר. כלומר דהולך כזכה. ומסופק אני אפי' למ"ד הולך כזכה אי כזכה ממש קאמר ואף על גב דלא ממטי ליה ניהליה לעולם מגורשת והולך ותן לה לדעתך קאמר ליה, או דילמא כזכה דמי שאינו יכול להחזיר וא"נ מית ליה בעל עד דלא מטא לידה מגורשת, ומיהו צריך הוא להוליכו וליתן לה דלהכי א"ל הולך ותן לה וכאלו התנה עמו שיזכה לה מעכשיו ובתנאי שיוליך ויתן לה ומקיים תנאיה ואזיל ועד דלא מטא גיטא לידה לא תינשא לכתחלה דילמא לא מטי לידה, וצל"ע.

חדושי הריטב"א מסכת גיטין דף סג עמוד א

והתקבל לי גיטי ואשתך אמרה הבא לי גיטי והוא אמר התקבל ולא אמר ליה הילך כמו שאמרה התקבל והולך קאמר דאדבורא דידיה סמיך וממי גיטא לידה מגורשת, ותדע לך דהא ודאי הא שינויא דשנין לא קבלה אהולכה והולכה אקבלה קושטא היא וברייתא הכי מיתוקמא כיון דקיימא לן כרב נחמן, דאי לא תיקשי לרב נחמן וכיון שכן על כרחין סבירא ליה בעלמא היכא דלא אמר כמו שאמרה דאדבורא דידיה קא סמיך דאי לא אלא דאדבורא דידיה סמיכין [לא] הוה ליה למימר אינו גט עד שיגיע גט לידה דאפילו קודם שיגיע גט לידה הויה ספק מגורשת ואם נאבד הגט קודם שיגיע לידה ומת הבעל חולצת ולא מתייבמת, אלא ש"מ דדבר פשוט דאדבורא דידיה סמיכין ואינו גט עד שיגיע גט לידה, והבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי והוא אמר ליה הולך (א"ה, כאן חסר), והיכא דאמר ליה הילך כמו שאמרה מספקא לן אי אדבורא דידיה סמיכין או אדבורא דידיה ואם מת הבעל קודם שהגיע גט לידה חולצת ולא מתייבמת, וכן כתב הרב בעל העיטור.

הולך ותן לה זכי לה והתקבל לה אם רצה להחזיר לא יחזיר. פי' משום דקסבר דהולך כזכי ומתגרשת לאלתר כאלו אמר ליה זכי או התקבל דהא דומיא דהתקבל קתני, ואינו צריך להוליכו לה כלל ואפי' משום תנאי, דלא תימא דתנאה הוי דתהא מגורשת מעכשיו ובלבד שיוליכנו לה והיינו דקאמר ליה הולך, דזה אינו דהא דומיא דהתקבל קתני לומר דלאלתר כשהגיע גט לידה מגורשת אף על פי שנשרף או נאבד ולא הגיע הגט לידה, וזה דבר ברור. והא דאמרין הולך ותן לה. הולך או תן לה קאמר דהולך או תן לרבי כזכי הוי ולר' נתן בין הולך בין תן לא הוי כזכי, ובירושלמי גרסינן הכי הולך לה תן לה, וכיון דאיתא בירושלמי בהדיא ובגמ' דילן אתמר סתם כפירוש הירושלמי כן נקטינן.

רא"ש מסכת גיטין פרק ז סימן ד

ד"ר התקבל לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי והוא אומר הולך ותן לה זכי לה והתקבל לה רצה לחזור לא יחזור רבי נתן אומר הולך ותן לה רצה לחזור יחזור זכי לה התקבל לה אם רצה לחזור לא יחזור רבי אומר בכולן אם רצה לחזור לא יחזור אבל אם אמר אי אפשי שתקבל לה אלא הולך ותן לה אם רצה לחזור יחזור [דף סג ע"ב] איתמר

התקבל לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי והוא אומר הולך ותן לה אמר רבי אבא אמר רב הונא אמר רב נעשה שלוחו ושלוחה ואם מת ולא הגיע גט לידה חולצת ולא מתייבמת אלמא מספקא ליה אי הלכה כרבי או הלכה כר' נתן אבל אם אמר ליה הילך בין לרבי בין לר' נתן כזכי דמי וכן הלכה^(א) והלכה כר' נתן דאמר הולך [לאן] כזכי דמי דגרסינן בפ' השולח (דף לב ב) אמר אביי נקטינן שליח מתנה כשליח הגט דמי למאי^(ד) נפקא מינה להולך לאו כזכי:

בית הבחירה למאירי מסכת גיטין דף סג עמוד ב

כבר ביארנו בפרק ראשון שלענין ממון הולך כזכי והוא שכתבנו שם הולך מנה לפלני שאני חייב לו אינו חוזר שזה זכה בשבילו ואעפ"כ חייב המשלח באחריותו אם נאנסו הואיל ולא ברשות המלוה מסרם לו כמו שביארנו שם ומ"מ לענין ביאור זה שהקשו ממנה לזו שבגיטין עד שתירצו התם ספק ממונא לקולא הכא ספק איסורא לחומרא צריך לעיין בעיקר הקושיא והלא אף בממון חילקו בה בין מלוה ופקדון למתנה שבמתנה אמרו הולך אינו כזכי וכמו שפירשנו הטעם שם שלא נאמר הולך כזכי אלא למי שמזכין לו את שלו ותירצו בה קצת חכמי הדורות שבעל הסוגיא היה סבור בגט הואיל והאשה עשאתו שליח לקבלה לדמותו לפקדון ולומר שלא לחלק גט מדין פקדון אלא כשנותן הוא מעצמו ואומר הולך אי נמי כיון דאיכא תנא דסבירא ליה אליבא דכולהו לרוחא דמילתא אף על גב דלמסקנא לא איצטריכא: ממה שכתבנו למדת שדין תן לה ודין הולך לה שוים הם ואף תן אינו כזכה וממה שפירשנו בהולך ותן לה ששני לשונות הן ר"ל הולך לה או תן לה ודומיא דזכה והתקבל לה ואף בבריתות שנאוה כן בתלמוד המערב שבמסכתא זו ובמסכת מעשר שני ר"ל הולך לה ותן לה וא"כ מה שאמרו בפרק ראשון האומר תנו כאומר זכו דוקא בשחרורי עבדים דלא עביד דאמר הכי עד שיגמור בדעתו אבל בגט לא ומ"מ יש מפרשים כאן הולך ותן לה שהכל דבור אחד אבל תן אינו כהולך אלא כזכה וכן אומרין במתנה ומ"מ יש אומרין שאף במתנה תן אינו כזכה ובתוספתא אמרוהו כן בפ' והוא שאמרו שם תן מנה לפלני שאני חייב לו הולך מנה לפלני שאני חייב לו הולך מנה לפלני פקדון שיש לו בידי אינו חוזר תן מנה זה לפלני הולך שטר מתנה זו לפלני אם רצה להחזיר יחזיר הלך ומצאו שמת יחזיר למשלח ואם מת יחזיר ליורשיו זכה במנה זה לפלני קבל מנה זה לפלני לא יחזיר מצאו שמת יתן ליורשיו ואם לאחר מיתה ר"ל שכבר מת בשעת הזכוי יחזיר למשלח שאין אדם זוכה לאחר מיתה שא מנה לפלני טול מנה לפלני אם רצה יחזיר ובתלמוד המערב אמרו המעשר כחוב ר"ל שאם אמר הולך מעשר זה לפלני לוי זכה לו ואף בתלמוד של פרק ראשון י"ד א' ראייה לזה דקא נקטי בתן לשון תן מנה לפלני שאני חייב לו ולא נקטה בתן לחודיה אלמא דבמתנה תן כהולך ואף בראשון של מציעא י' א' יש בה מעט ראייה במה שאמרו משנתנו באומר תנה לי ומה שאמרו שליח מתנה כשליח גט למאי נפקא להולך לאו כזכי הוא הדין דהוה מצי אמר לתן לאו כזכי וחדא נקט:

תוספות מסכת גיטין דף יא עמוד ב ד"ה כל האומר

כל האומר תנו כאומר זכו דמי - וא"ת והא ר' יוחנן לית ליה תן כזכי דקאמר בפ"ק דב"מ (דף י.) המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו וא"ת משנתנו דקאמר תנה לי ולא אמר זכה לי ותירץ ר"ת דדוקא היכא דדעת אחרת מקנה אותו אמרינן תן כזכי ולא במציאה וא"ת למ"ד (לקמן דף יג:) דלא תקון מעמד שלשתן אלא בפקדון מה הוצרכו לתקן מעמד שלשתן דאמר בפירקין דהוי הלכתא בלא טעמא תיפוק ליה משום דתן כזכי ויש לומר דהוצרכו לתקן במעמד שלשתן דקני אפילו אין הפקדון ביד הנפקד שהניח הפקדון ביד אחרים או שיקנה אפי' בע"כ של נפקד כמו שאפרש לקמן בע"ה (שם ד"ה גופא) דקנה נמי בע"כ ואם תאמר ומתני' דלקמן (שם.) תנו מנה לפלוני ומת יתנו לאחר מיתה ומוקי לה רב זביד במעמד ג' ואמאי לא מפרש טעמא דמתני' משום דתן כזכי ואור"ת דתן לא הוי כזכי אלא כשמוסר לו הדבר מיד ליד ומתני' לא משמע דמיירי בהכי וניחא השתא ההוא דבבא מציעא גבי מציאה והוצרכו נמי לתקן מעמד שלשתן דקנה אף על פי שמופקד בידו מקודם לכן אף ע"ג

דהתם לא הוי תן כזכי ועוד פי' ר"ת דשיחרור עבד הוי כעין מלוה דאמרי' בה תן והולך כזכי אף על גב דבמתנה לא הוי כזכי דשיחרור אי לאו דעבד ליה ניח נפשיה לא הוה משחרר ליה משום הכי חשיב כחוב דאמרינן ביה תן כזכי ומדקדק ר"ת דיש חילוק בין מתנה למלוה דתנינן לקמן (דף יד.) הולך מנה לפלוני שאני חייב לו תן מנה לפלוני שאני חייב לו וכן בפקדון חייב באחריותו ואם בא לחזור אינו חוזר אלמא בחוב הוי הולך כזכי וגבי מתנה פסקינן בהדיא בסוף פירקין כר"ש הנשיא דהולך לאו כזכי וכן בריש השולח (לקמן לב:) אמר שליח מתנה כשליח הגט^(ח) והולך לאו כזכי וכיון דהולך לאו כזכי תן נמי לאו כזכי דאי הוי כזכי במתנה כמו גבי מלוה ופקדון אמאי תנן תן דכיון דכבר אשמועינן דאפילו הולך כזכי כ"ש תן כזכי דאפי' במתנה הוי כזכי ור"י הביא ראייה מתוספתא דקתני בהדיא תן מנה לפלוני שאני חייב לו או פקדון שיש לו בידי וכן הולך כו' אינו חוזר וחייב באחריותן תן מנה זה לפלוני תן שטר מתנה זו לפלוני או הולך כו' רצה לחזור יחזור זכה מנה זו לפלוני התקבל מנה זו לפלוני רצה לחזור לא יחזור אלמא תניא בהדיא דבמתנה לא הוי תן כזכי.

רי"ף מסכת גיטין דף ו עמוד ב

איתמר הולך מנה לפלוני שאני חייב לו אמר רב חייב באחריותו ואם בא לחזור אינו חוזר ושמאל אמר מתוך שהוא חייב באחריותו אם בא לחזור חוזר תניא כוותיה דרב הולך מנה לפלוני שאני חייב לו תן מנה לפלוני שאני חייב לו הולך מנה לפלוני פקדון שיש לו בידי תן מנה לפלוני פקדון שיש לו בידי חייב באחריותו ואם בא לחזור^א אינו חוזר פקדון לימא ליה אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר אמר רבי זירא בשהוחזק כפרן אבל לא הוחזק כפרן ובא לחזור חוזר וכי קאמרינן דהולך כזכה הני מילי במלוה אי נמי בפקדון כשהוחזק [מי שהיה אצלן] כפרן אבל במתנה הולך^ב לאו כזכה דקי"ל דשליח מתנה כשליח הגט כשם ששליח הגט הולך לאו כזכה כך שליח מתנה הולך לאו כזכה ואי בעי למיהדר מצי הדר ביה:

רי"ף מסכת גיטין דף ד עמוד ב

מתני' האומר תנו גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי אם רצה לחזור בשניהן יחזור דברי רבי מאיר וחכמים אומרים בגיטי נשים אבל לא בשחרורי עבדים לפי שזכין לו לאדם שלא בפניו ואין חבין לו לאדם אלא בפניו שאם ירצה שלא לזון את עבדו רשאי שלא לזון את אשתו אינו רשאי אמר להן והלא הוא פוסל את עבדו מן התרומה כשם שהוא פוסל את אשתו מן התרומה אמרו לו מפני שהוא קניינו:

גמ' אמר רבי יוחנן התופס לבע"ח במקום^ב שהוא חב לאחרים לא קנה וא"ת משנתנו כל האומר תנו כאומר זכו דמי

רמב"ם הלכות מלוה ולוה פרק טז הלכה ב

היה ראובן חייב לשמעון מנה ואמר ללוי הולך לשמעון מנה זה שאני חייב לו אם בא לחזור אינו חוזר והוא חייב באחריותו עד שיגיע המנה לשמעון, החזיר לוי את המנה לראובן שניהן א חייבין באחריותו עד שיגיע ליד שמעון כל חובו.

רמב"ם הלכות זכיה ומתנה פרק ד הלכה ד

ראובן שרצה ליתן מאה דינרין לשמעון ושלח לו המאה על ידי לוי, אם אמר לו זכה במאה זוז לשמעון, או ג תן מאה זוז לשמעון אינו יכול לחזור בו, * אבל אם אמר לו הולך מאה זוז לשמעון יכול לחזור בו עד שיגיע המאה ליד שמעון.

כסף משנה הלכות זכיה ומתנה פרק ד הלכה ד

[ד] ראובן שרצה ליתן מאה דינרים לשמעון וכו' או תן מאה זוז לשמעון. דעת רבינו דתן הוי כזכי במתנה. וטעמו דכיון דלא אשכחן שמיעטו אלא הולך דלא הוי כזכי לית לן למעוטי תן ועוד שהרי גבי האומר תן גט שחרור זה לעבדי דהוי כמתנה דתן הוי כזכי. וזה לשון הרשב"א בתשובה על דברי רבינו סבור הרב ז"ל דתן בכ"מ כזכי כדאמרינן בפ"ק דגיטין ואם תאמר משנתנו כל האומר תנו כאומר זכו דמי ודאמרינן בפ"ק דמציעא גבי מגביה מציאה לחבירו דא"ל תנה לי ולא אמר ליה זכה לי התם הוא דמצי המגביה לומר כשאמרת תנה לי לא היה בדעתי שאמרת שאזכה בה בשבילך אלא לאחר שאגביהנה אתננה לך ומיהו בירושלמי דגיטין פ"ק אמרו גבי מתני' דתנו גט לעבדי דתן לאו כזכי דמי והרב פסק כדעת ר"י דגמרינן ולא חשש מההיא דירושלמי אבל מה שאמרת דבשילהי פ"ק דגיטין משמע דבמתנה תן לאו כזכי כן האמת לפי פשטן של דברים מההיא דא"ל לרב אדא ברדלא קבא מוריקא דאית לי גבך תנהו לפלוני וכו' ומשמע התם דמתנה הוה ואפ"ה משום מעמד שלשתן קנה הא לאו הכי לא קנה וכבר ראית שר"ת כן דעתו וגם ראית שדעתו נוטה כך אבל הראב"ד נראה שהודה להרמב"ם בהשגות ואפשר להם לפרש השמועות לדעתם עכ"ל:

רמב"ם הלכות גירושין פרק ו הלכה י

האשה שעשת שליח קבלה ואמר לו הבעל אין רצוני שתקבל לה גיטה אלא הרי זה גיטה הולך אותו לה, הרשות ביד הבעל ונעשה זה שליח הולכה לא שליח קבלה, אבל אם אמר לו התקבל לה גיטה או זכה לה או הא לך לא עקר שליחות הקבלה, אבל אם אמר לו הולך לה עקר שליחות הקבלה ונעשה שליח הבעל, וכן אם אמר לו הולך ותן לה עקר שליחות הקבלה.

מגיד משנה הלכות גירושין פרק ו הלכה י

[י] האשה שעשתה שליח לקבלה וכו'. משנה בפרק התקבל (דף ס"ב:) האשה שאמרה התקבל לי גיטי אם רצה לחזור וכו':

אבל אם אמר לו וכו'. מפורש בגמרא מוסכם מן התנאים:

אבל אם אמר לו הולך וכו'. זה מחלוקת ר' נתן ורבי בגמרא ואמרו בהלכות והלכה כר' נתן דאמר הולך לאו כזכי דמי דגרסינן פרק השולח אמר אביי נקטינן שליח מתנה כשליח הגט למאי נ"מ להולך לאו כזכי וזה דעת רבינו והוא הדין

לנתן לה כמ"ש רבינו וכ"כ הרמב"ן ז"ל וכך הוא דעתו אבל הרשב"א ז"ל כתב בהולך ותן לה או בהולך לה בלחוד דה"ל ספק אם יכול לחזור בו אם לאו ואם מת חולצת ולא מתיבמת וזה דעת קצת מפרשים ז"ל ודבריהם בזה ארוכים:

רמב"ם הלכות עבדים פרק ו הלכה א

הכותב גט שחרור לעבדו וזיכה לו בו ע"י אחר ואמר זכה בגט זה לפלוני עבדי יצא לחירות אף על פי שלא הגיע גט לידו שזכין לאדם שלא בפניו, אבל אם אמר תנו גט זה לעבדי א אינו יכול לחזור בו ולא יצא העבד לחירות עד שיגיע הגט לידו, לפיכך האומר תנו גט זה לעבדי ומת לא יתנו לאחר מיתה.